

Điều trị bệnh sốt sữa ở bò

Sốt sữa là bệnh thường gặp ở bò sữa, xảy ra đột ngột vào trước và sau sinh. Trong vòng 12 - 48 giờ, 60% con vật mắc bệnh sẽ chết nếu không có các biện pháp điều trị kịp thời.

1. Nguyên nhân

Bệnh xảy ra đột ngột vào trước và sau sinh, trong vòng 3 ngày (đặc biệt 1 - 2 ngày sau sinh). Sau khi bò cái đẻ sẽ tiết ra sữa, nhu cầu canxi tăng cao đột ngột đặc biệt ở những con cao sản. Nó là kết quả của sự mất khả năng điều hòa duy trì nồng độ Ca huyết thông qua sự hấp thu canxi ở ruột và huy động Ca từ xương. Phần lớn lượng canxi trong bò được chuyển vào sữa. Do đó hàm lượng canxi trong máu giảm mạnh.

Đây là bệnh phổ biến ở bò sữa. Theo nghiên cứu thống kê được, nếu không được bổ sung canxi kịp thời trong vòng 12 - 48 giờ, 60% con vật mắc bệnh sẽ chết. Những bò mắc bệnh trong hoặc ngay sau đẻ 6 - 8 giờ thì bệnh tiến triển càng nhanh và nặng, tỷ lệ chết cao. Cá biệt có những con chết sau vài giờ mắc bệnh. Nếu phát hiện kịp thời và điều trị đúng thì khả năng khỏi bệnh rất cao.

2. Triệu chứng

Bệnh thường gặp ở gia súc cao sản, đặc biệt là bò sữa từ lứa thứ 3 trở đi. Bệnh tiến triển rất nhanh với triệu chứng điển hình như:

- Thân nhiệt cao đột ngột, lên đến 40 - 41⁰C.
- Tự nhiên kén ăn hoặc bỏ không chịu ăn. Chân run rẩy, mất cảm giác lão đảo không đứng vững, nằm liệt một chỗ.
- Nhiệt độ vùng xa giảm, nghiến răng, giảm hoặc bỏ ăn, canxi huyết nhỏ hơn 5,5 mg/100 ml.
- Bò thở mạnh và chảy nhiều nước dãi do hạ canxi huyết áp. Trường hợp lượng canxi giảm từ từ bị bệnh sẽ diễn biến chậm hơn.
- Ở mức độ nặng hơn, bò sẽ nằm gục xuống, đầu queo sang một bên, không thể tự mình đứng dậy. Giai đoạn tiếp đến, bò đã nằm xuống thường trong tư thế chúc đầu vào hông, thể hiện sự suy sụp từ vừa phải đến trầm trọng. Giai đoạn nặng hơn, bò nằm lăn ra và suy sụp nghiêm trọng. Nếu không được điều trị ngay, thì bò sẽ chết sớm.

3. Phòng bệnh

Một trong những cách phòng tốt nhất là cân đối khẩu phần, cụ thể là cân bằng cation và anion trong khẩu phần (DCAB = Dietary Cation Anion Balance) đã được nhiều tác giả chú ý và thử nghiệm có hiệu quả. Đặc biệt là khẩu phần axit hóa (là khẩu phần có cân bằng âm hay khẩu phần giàu anion). Cụ thể là cân bằng lượng cation và anion. Cho bò ăn khẩu phần axit hóa sẽ giảm pH máu và nước tiểu. Vào 2 hoặc 3 tuần cuối của thời kỳ chữa. Tuy nhiên cần cho ăn lượng vừa đủ để cân bằng.

Giữ chuồng khô sạch, đủ ánh sáng mặt trời, tránh nền ướt và trơn. Cung cấp đủ nhu cầu dinh dưỡng trong thời kỳ mang thai và tiết sữa, đặc biệt là Ca, P và Vitamin D.

Ngoài các thành phần dinh dưỡng khác cần chú ý bổ sung đủ khoáng đa lượng (canxi, phốt pho...) cho bò sữa, đặc biệt là đối với những con có năng suất sữa cao. Điều chỉnh cung cấp lượng canxi và P, cung cấp Vitamin D3 hoặc những chất chuyển hóa khác bằng đường miệng hoặc bằng các đường khác đường tiêu hóa trước khi đẻ vài ngày đối với những bò sữa cao sản.

4. Điều trị

Điều trị hộ lý: Để cho bò nằm nơi khô ráo sạch sẽ nhất. Bổ sung Vitamin O với liều 1 - 3 g/lít nước, cho bò uống. Bồi bổ cơ thể trong vòng 2 - 3 ngày. Truyền tĩnh mạch cafein gluco giúp trợ tim mạch. Xoa bóp nhẹ bầu vú, vắt cạn sữa và bơm không khí vào bầu vú. Như vậy bò hưng phấn và phục hồi cảm giác và các phản xạ.

Trường hợp bị bại liệt hay bệnh diễn biến từ từ. Cần bổ sung canxi, trợ sức bằng vitamin, B-complex, bổ sung khoáng, canxi, phốt pho... Có thể sử dụng pro-calci-vit để bổ sung 30 g canxi dạng lỏng dễ hấp thụ hoặc sử dụng 1.000 mg Vitamin E từ Propylence glycol, Niacin và Calcium propionate. Sử dụng 2 chai ngay sau khi trước và sau sinh để đề phòng và thêm 2 chai khi có biểu hiện sốt sữa. Sản phẩm có dạng mùi vị kích thích, không cần bác sĩ truyền, không gây đau đớn mà lại có tác dụng tức thời.

Bổ sung kịp thời Ca, P chất lượng cao qua tiêm hay truyền tĩnh mạch ngay trước và sau sinh: Calphon-Forte 90 - 125 ml/con.

Trường hợp hạ canxi huyết cấp, cần truyền tĩnh mạch để bổ sung ngay canxi, dùng: Calcium-F, liều lượng 100 - 150 ml hoặc calmaphos, liều 150 - 250 ml. Tiêm thuốc hạ nhiệt, dùng: Analgin, liều 40 ml/con. Tiêm thuốc trợ sức: Vitamin B-complex liều 5 - 10 ml. Multivit-forte liều 5 - 10 ml.

<http://nguoichannuoi.vn/dieu-tri-benh-sot-sua-o-bo-nd4087.html>